

INKASSONÄMNDEN

Uttalande
den 10 januari 2006
Dnr 79/2005

Anmälare: Privatperson

Inkassoombud: Svea Juridiska AB
Box 102
169 81 SOLNA

Frågeställning: Påtryckning i form av anmälan till JO

Anmälares uppgifter

Anmälan innehåller bl a följande uppgifter:

Den 25 september 2002 hade anmälares, i samband med ett tjänsteärende, parkerat sin bil inom ett parkeringsområde där tillåten parkering förutsatte att parkeringsskiva användes. Bilen parkerades dock utan parkeringsskiva varpå anmälares hustru, som äger bilen, påfördes en kontrollavgift om 300 kronor. I skrivelse daterad den 26 september 2002 bestred anmälares kontrollavgiften. Anmälares hade uppdrag som myndighetsperson och bestridandet skrevs på myndighetens brevpapper. Därefter följde ytterligare skriftväxling mellan anmälares och parkeringsbolaget.

I brev till anmälares daterat den 29 januari 2004 angav inkassoombudet att det erhållit uppdrag att inge stämningsansökan mot anmälares hustru (bilens ägare) för utfående av den tvistiga kontrollavgiften. Samma dag gav inkassoombudet även in en anmälan till Justitieombudsmannen i vilken inkassoombudet ifrågasätter det lagliga och lämpliga i att anmälares nyttjar en myndighets brevpapper samt sin yrkestitel som myndighetsperson i en privat angelägenhet.

Anmälaren har därefter vidhållit sitt bestridande men erlagt villkorad betalning till undvikande av rättsliga åtgärder.

Anmälaren har begärt att Inkassonämnden skall yttra sig över om det är god inkassosed att göra en anmälan till Justitieombudsmannen i samband med ett inkassoärende av aktuellt slag, om det är god inkassosed att vägra redovisa det underlag som utgör grund för anmälan till Justitieombudsmannen samt om det är god inkassosed att, sedan Justitieombudsmannen funnit att inkassoombudets anmälan saknar grund, inte avhöras för att ersätta uppkommen skada eller be om ursäkt.

Inkassoombudets uppgifter

Inkassoombudet har anfört att det är en rättighet som tillkommer envar att tillskriva Justitieombudsmannen, Datainspektionen eller andra tillsynsmyndigheter. Det kan ifrågasättas om denna rättighet överhuvudtaget kan inskränkas genom etiska regler utan att konflikt uppkommer med allmänna rättsgrundsatser. I vart fall kan sådana rättigheter inte inskränkas när de görs i situationer där det kan vara objektivt påkallat och inte nyttjas som påtryckningsmedel eller av okynne.

Inkassoombudets uppfattning är att anmälan till Justitieombudsmannen gjorts efter noggranna överväganden utan syfte att framtvinga betalning. Detta stöds av att ingen underrättelse givits gäldenären samt att gäldenären erlagt betalning utan information om anmälan.

Inkassoombudet gör gällande att de redovisat det underlag som ligger till grund för anmälan. Däremot har man gjort bedömningen att det inte finns någon skyldighet att redovisa all praxis från rättsskipande instanser.

Inkassoombudet anser det inte vara påkallat att utge ersättning eller be om ursäkt för anmälan till Justitieombudsmannen. Justitieombudsmannen har inte funnit att anmälan saknar grund. Tvärtom talar utlåtandet för det motsatta, d v s att det i sig kan finnas grund för att kritisera förfaringssättet men att det i detta specifika fall inte fanns *tillräckliga skäl* för att rikta kritik mot anmälaren.

Inkassonämndens bedömning

Inledningsvis noterar Inkassonämnden att anmälaren även anmälde inkassoombudets agerande till Datainspektionen som, efter tillsyn, gjorde vissa uttalanden samt avskrev ärendet den 3 maj 2004. Beslutet överklagades till Länsrätten som därefter, den 23 juni 2004, avvisade överklagandet. Anmälaren begärde, efter Justitieombudsmannens beslut, att Datainspektionen skulle ompröva sitt tidigare beslut och tydligt ange huruvida inkassoombudets agerande var förenligt med god inkassosed. Den 4 november 2005 beslutade Datainspektionen att inte vidta någon åtgärd.

Det förhållandet att ärendet redan varit föremål för Datainspektionens tillsyn utesluter i och för sig inte att Inkassonämnden bedömer de etiska frågeställningar som anmälaren nu anmält till nämnden. Den primära frågan är huruvida en anmälan till Justitieombudsmannen i samband med inkassoärende är förenligt med god etik. Möjligheten att anmäla överträdelser i myndighetsutövning till Justitieombudsmannen utgör en del av det konstitutionella skyddet för den enskildes grundläggande fri- och rättigheter. Inkassonämndens uppfattning är att den enskildes rätt att anmäla något till Justitieombudsmannen som äventyrar medborgarnas rätts-säkerhet inte står i strid med god etik i inkassoverksamhet. En ordning i vilken den enskilde förhindras utöva rättigheterna under pågående inkassoförfarande skulle, till följd av den s k tvårsregeln för att inte anmälan till Justitieombudsmannen, äventyra utsikten till prövning. Ur etisk synvinkel kan ändå anmälans lämplighet ifrågasättas om den görs enbart för att utgöra påtryckningsmedel i inkassoärende eller i syfte att skapa obehag för gäldenären.

Av vad som förekommer i ärendet kan konstateras att anmälaren parkerat bilen men det är anmälares hustru som äger den. Enligt lag (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering 7 § är förare och ägare solidariskt ansvariga för att avgiften betalas. Brevet till anmälares av den 29 januari 2004 anger emellertid endast att stämningsansökan kan komma att ges in mot anmälares hustru. Inkassoåtgärden riktar sig således primärt mot annan än anmälares, men det är anmälares som anmäls till Justitieombudsmannen. Nämnda brev berör inte anmälan till Justitieombudsmannen och uppgift om anmälan lämnades inte till anmälares på annat sätt heller. Om syftet var att inkassoombudet ville utöva påtryckning mot anmälares genom anmälan till Justitieombudsmannen borde rimligtvis anmälares upplysts om anmälan på tidigt stadium. Som skäl för att anmälares erlagt betalning har

uppgetts att anmälarens hustru ville undvika rättsliga åtgärder. Anmälan till Justitieombudsmannen verkar därför inte ha varit känd av anmälaren vid betalningstillfället, än mindre uppfattats som en påtryckning. Inkassonämnden kan vidare konstatera att Justitieombudsmannen fann anmälan vara av sådant slag att den togs upp till prövning. Prövningen i sig utmynnade inte i någon kritik mot anmälaren men beslutet kan, enligt Inkassonämndens uppfattning, inte tolkas som att anmälan saknade grund. Det har inte på annat sätt framgått att anmälan tillkommit av okynne eller för att skapa obehag för anmälaren.

I beaktande av omständigheterna i ärendet finner Inkassonämnden att den aktuella anmälan till Justitieombudsmannen inte kan anses vara en sådan otillbörlig påtryckning eller åtgärd som står i strid med god etik i inkassoverksamhet.

Såvitt gäller redovisning av det underlag som utgör grund för anmälan till Justitieombudsmannen kan Inkassonämnden inte finna stöd för att inkassoombudet vägrat lämna sådant underlag. Ifråga om begäran om underlag och rättspraxis rörande det specifika inkassoärendet har Datainspektionen redan uttalat sig, se beslut i ärende 278-2004, den 3 maj 2004.

Det ankommer inte på nämnden att uttala sig om följderna av ett JO-beslut.

Med detta uttalande avslutar nämnden handläggningen av ärendet.

Detta uttalande har avgivits enhälligt av ordföranden Lennart Groll samt ledamöterna Mats Bendrik, Charlotte Strandberg och Robert Vikström.

Inkassonämnden

/Lennart Groll/

Ordföranden

/Hampus Adlerton/

Sekreterare